SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

ROK SZKOLNY 2015/2016

Zgodnie z *rozporządzeniem MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii* w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia tj. do 1 lutego 2016 r. program profilaktyki będzie dostosowany do obowiązujących od 1 września 2015r. przepisów rozporządzenia.
(uchwała RR 10 września 2015r.)

Szkoła Podstawowa nr 12 im. Bolesława Chrobrego w Częstochowie

Szkolny Program profilaktyki nawiązuje do wizji i misji szkoły, jest uzupełnieniem Programu Wychowawczego ukierunkowanego na wszechstronny rozwój człowieka. Modyfikacja Programu wynikała z ewaluacji przeprowadzonej w czerwcu 2013 r. Ankietowani byli wychowawcy klas I – VI oraz samorządy uczniowskie klas IV – VI. Harmonogram Programu został wszbogacony o treści sugerowane w ankietach przez uczniów dotyczące szkodliwego wpływu na zdrowie alkoholu, papierosów i narkotyków. W SPP uwzględnione zostały wnioski wynikające z ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w roku szkolnym 2014/2015.

Profilaktyka to chronienie człowieka w jego rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające sie zagrożenia – to wszystkie działania, które świadomie zmierzają do usunięcia lub ograniczenia określonych problemów związanych z ryzykownymi zachowaniami.

Charakter szkolnych działań profilaktycznych kierowany jest przede wszystkim do uczniów, którzy nie podjęli zachowań ryzykownych. Do uczniów z grupy niskiego ryzyka kierowana jest profilaktyka pierwszorzędowa. Do uczniów, którzy mają za sobą pierwsze próby zachowań ryzykownych (najczęściej są to drobne kradzieże, incydenty związane ze stosowaniem przemocy, palenie papierosów) skierowana jest profilaktyka drugorzędowa polegająca na pomocy w wycofywaniu się z zachowań ryzykownych – nawiązywanie współpracy z Poradnią Psychologiczno– Pedagogiczną, pracownikami socjalnymi MOPS i asystentami rodzinnymi, kuratorami sądowymi, dzielnicowym z rejonowego komisariatu Policji.

Celem szkolnej profilaktyki jest wspomaganie i korygowanie procesu wychowawczego w odniesieniu do ucznia i jego środowiska wychowawczego w taki sposób, aby uchronić ucznia przed dysfunkcją..

Określenie działań profilaktycznych w szkole poprzedzone zostało rozpoznaniem czynników ryzyka, które sprzyjają podejmowaniu zachowań ryzykownych oraz czynników chroniących przed takimi zachowaniami.

Wśród czynników ryzyka wyróżniliśmy:

- środowisko i normy społeczne promujące negatywne wzorce zachowań (rodziny dysfunkcyjne, niewydolne wychowawczo)
- niezaspokojone potrzeby psychiczne dzieci,
- konflikty i doświadczenie izolacji, zaburzone relacje interpersonalne w domu i w zespole klasowym
- grupa rówieśnicza, w której występują zachowania dysfunkcyjne,
- niskie wyniki nauczania osiągane w szkole, przewaga porażek nad sukcesami, niska samoocena
- specjalne potrzeby edukacyjne dzieci wynikające z zaniedbania środowiskowego.

Do najważniejszych czynników chroniących dzieci przed podejmowaniem zachowań ryzykownych należą:

- silna więź emocjonalna z rodzicami, umiejętności wychowawcze rodziców
- zainteresowanie nauką szkolną, odnoszenie sukcesów, dostosowanie wymagań do możliwości uczniów
- korzystanie z autorytetu Kościoła (praktyki religijne dla uczniów wierzących)
- uwewnętrzniony szacunek do norm, wartości, autorytetów
- umiejętność rozwiązywania problemów
- wrażliwość społeczna
- poczucie własnej skuteczności i wartości
- umiejętność komunikowania się bez używania agresji i przemocy.

Profilaktyka szkolna to promocja zdrowego stylu życia i zapobieganie zagrożeniom przez rozwijanie umiejętności radzenia sobie z wymaganiami życia, korektę i kompensację zaburzeń rozwojowych, wyrównywanie braków i zaległości w nauce.

Program profilaktyki obejmuje promocję zdrowia rozumianą jako dbałość o stan własnego zdrowia i ogólnie pojętą profilaktykę pedagogiczną i psychologiczną.

Szkolny Program Profilaktyki skierowany jest do poszczególnych grup społeczności szkolnej, jego celem jest:

- pobudzenie do podejmowania konstruktywnych osobistych postanowień
- dostarczenie wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych
- rozwijanie poczucia własnej wartości – świadomość słabych i mocnych stron
- nauka odmawiana w sytuacji presji rówieśników
- motywowanie do pracy nad własnym rozwojem
- rozpoznawanie zagrożeń dla zdrowia i życia
- kształtowanie postawy dbałości o stan zdrowia i estetykę wyglądu
- wypracowanie efektywnych sposobów radzenia sobie ze stresem.

Podejmowane w szkole działania profilaktycze dotyczą całej szkoły (normy, zasady, konsekwencje w wymiarze szkolnym), zespołów klasowych (zasady i konsekwencje klasowe, zajęcia profilaktyczne i inne klasowe działania o charakterze profilaktycznym) oraz grup uczniów lub indywidualnych uczniów(rozmowy profilaktyczne, ostrzegawcze, indywidualna opieka pedagoga szkolnego).

Działania profilaktyczne kierowane są do społeczności szkolnej i środowiska lokalnego.

Literatura:

1. Kamińska-Buśko B., Szymańska J. (red.) Profilaktyka w szkole. Poradnik dla nauczycieli, CMPP, warszawa 2005
2. Ostrowska K., tatarowicz J. (red.) Zanim w szkole będzie źle..., CMPP, Warszawa 2004
3. Simm M., Wegrzyn-Jonek E., Budowanie szkolnego programu profilaktyki, Wydawnictwo Rubikon, Kraków 2003

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

poziomy profilaktyki	adresaci	cel	wykonawcy
pierwszorzędowa	uczniowie, nauczyciele, rodzice	przekazywanie i rozwijanie życiowych kompetencji	nauczyciele, pedagodzy, psycholodzy z PPP, inicjatorzy pomocy psychologiczno-pedagogicznej
drugorzędowa	zagrożeni uczniowie i grupy	zapobieganie agresywno – przemocowym zachowaniom poprzez funkcjonujące w szkole programy i interwencje	przygotowani nauczyciele, pedagodzy i psycholodzy z PPP
trzeciorzędowa	uczniowie o utrwalonych zachowaniach ryzykownych	przeciwdziałanie nawrotom, działania resocjalizacyjne	terapia indywidualna i rodzinna - psycholodzy, kuratorska opieka

METODY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

uczeń	rodzina	grupa rówieśnicza	szkoła	lokalna społeczność	szerokie społeczeństwo
Wykorzystywanie treści dydaktycznych (podczas zajęć dydaktycznych) i wychowawczych do rozwijania umiejętności osobistych i społecznych uczniów Wskazywanie rówieśniczych wzorców zachowań, galeria dyplomów i nagród uczniów <u>Objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi:</u> Zajęcia logopedyczne Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze Zajęcia korekcyjno –	Porady wychowawcze Konsultacje wychowawcze Kontrakty Rozwijanie umiejętności wychowawczych (listy) Organizacja aktywnych zebrań Organizacja spotkań ze specjalistami z PPP i innych instytucji wspierających rodzinę w jej funkcjach wychowawczych Organizowanie wspólnych działań rodziców i dzieci	Analiza sytuacji wychowawczej zespołów klasowych i potrzeb uczniów w zakresie pomocy psychologiczno–pedagogicznej Utrwalanie i egzekwowanie zasad klasowych Zajęcia integrujące Zajęcia profilaktyczne Zajęcia wychowawcze Zajęcia prowadzone metodą P. Dennisona Konkursy Badania socjometryczne Udział w spektaklach	Funkcjonujący system norm i konsekwencji Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w sposób systemowy i profesjonalny Organizowanie porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń dla nauczycieli Budowanie atmosfery szkolnej sprzyjającej poczuciu bezpieczeństwa emocjonalnego dzieci rodziców i nauczycieli	Włączanie szkoły w realizację miejskich i ogólnopolskich programów profilaktycznych Korzystanie ze wsparcia w obszarze wychowania i terapii proponowanych przez instytucje: Straż Miejska, PPPP, MOPS	Udział w konkursach i akcjach kierowanych do szkoły na rzecz konstruktywnego zmieniania norm społecznych Realizacja programu edukacyjnego ,,Upowszechnianie zasad prawidłowego żywienia wśród dzieci i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Częstochowa”

kompensacyjne Zajęcia o charakterze terapeutycznym Zajęcia rewalidacyjne Zajęcia gimnastyki korekcyjnej Zajęcia realizowane w ramach projektów Zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów Rozmowy ze sprawcami, ofiarami i świadkami przemocy Indywidualna opieka pedagoga szkolnego, udzielanie wsparcia emocjonalnego Rozmowy profilaktyczne Rozmowy ostrzegawcze Wizyty w domach	(piknik, wigilia, wycieczki, pomoc w urządzaniu klasy) Organizowanie szkoleń i warsztatów	teatralnych i sensach filmowych o treściach profilaktycznych Praca z grupą metodą „Wspólnej sprawy” i metodą „Bez obwiniania” Stosowanie szkolnych procedur			

uczniów Udzielanie pomocy materialnej uczniom z rodzin biednych Stosowanie szkolnych procedur					

STOSOWANE STRATEGIE PROFILAKTYCZNE

strategie informacyjne	strategie edukacyjne	strategie alternatyw	strategie wczesnej interwencji	strategie zmian środowiskowych
Dostarczanie podstawowych i rzetelnych informacji uczniom i rodzicom (podczas zajęć i indywidualnych rozmów)	1. Zajęcia edukacyjne wynikające z harmonogramu Programu Wychowawczego i Szkolnego Programu Profilaktyki 2. Edukowanie rodziców na temat najważniejszych umiejętności wychowawczych	1. Organizacja zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do potrzeb i zainteresowań uczniów 2. Informowanie i zachęcanie uczniów do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez świetlice środowiskowe i inne instytucje np. kluby sportowe	Kierowanie rodziców do instytucji wspierających rodzinę w jej funkcjach wychowawczych (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjalistyczne przychodnie lekarskie, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, fundacje i stowarzyszenia)	1. Kierowanie wniosków na Policję i do MOPS z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną ucznia 2. Kierowanie wniosków do Sądu Rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną, interwencje lub zmianę środka wychowawczego

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE W ROKU SZKOLNYM 2015/2016

uczeń	wykonawca zadania	termin wykonania
Wykorzystywanie treści profilaktycznych podczas zajęć dydaktycznych, wychowawczych i profilaktycznych	nauczyciele, wychowawca	cały rok
Wskazywanie rówieśniczych wzorców zachowań, galeria dyplomów i nagród uczniów	nauczyciele, wychowawca	cały rok
Zajęcia logopedyczne	Sylwia Majda, Katarzyna Maranda	cały rok (po zakwalifikowaniu)
Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze	wskazani nauczyciele	cały rok (po zakwalifikowaniu)
Zajęcia korekcyjno – kompensacyjne	przygotowani nauczyciele	cały rok
Zajęcia o charakterze terapeutycznym	Joanna Biczak, Iwona Krawczyk	cały rok
Zajęcia rewalidacyjne	Agata Tyras, Jolanta Paciorkowska-Cierpiał	zgodnie z orzeczeniem PPP
Zajęcia gimnastyki korekcyjnej	Aleksandra Gąsowska	cały rok (na podstawie zaświadczenia lekarskiego)
Zajęcia prowadzone w ramach realizowanych projektów	nauczyciele	w trakcie trwanie projektu 1 godz. tygodniowo
Zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów	nauczyciele	
Rozmowy ze sprawcami, ofiarami i świadkami przemocy	pedagodzy, wychowawcy	w przypadkach stosowania przemocy
Indywidualna opieka pedagoga szkolnego	pedagodzy	w zależności od potrzeb
Rozmowy profilaktyczne	pedagodzy, wychowawcy, nauczyciele	w zależności od potrzeb
Rozmowy ostrzegawcze	pedagodzy, wychowawcy, nauczyciele	w przypadkach łamania norm szkolnych lub zasad klasowych

Kontrakty	pedagodzy, wychowawcy	w powtarzających się przypadkach łamania norm szkolnych lub klasowych zasad
Wizyty w domach uczniów	pedagodzy, wychowawcy	w przypadkach trudności w nawiązaniu kontaktu z rodzicami
Udzielanie pomocy materialnej uczniom z rodzin biednych	pedagodzy, wychowawcy	w zależności od potrzeb
Stosowanie szkolnych procedur	pedagodzy, wychowawcy	w przypadkach zachowań określonych w szkolnych procedurach
rodzina	**wykonawca zadania**	**termin wykonania**
Ścisła współpraca w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej (określonej w rozporządzeniu)	zespół nauczycieli	ustalony w procedurze
Porady wychowawcze	pedagog, wychowawca	w sytuacjach trudności wychowawczych
Konsultacje wychowawcze	pedagodzy, wychowawca	zebrania, indywidualne rozmowy
Kontrakty	pedagodzy, wychowawca	w przypadkach trudności w nawiązaniu efektywnej współpracy
Rozwijanie umiejętności wychowawczych (listy)	pedagodzy	zgodnie z harmonogramem
Organizacja aktywnych zebrań	wychowawcy	zgodnie z harmonogramem
Organizacja spotkań ze specjalistami z PPP i innych instytucji wspierających rodzinę w jej funkcjach wychowawczych	pedagodzy	zgodnie z harmonogramem
Organizowanie wspólnych działań rodziców i dzieci (piknik, wigilia, wycieczki, pomoc w urządzaniu klasy, warsztaty)	wychowawcy, nauczyciele przygotowani nauczyciele	zgodnie z kalendarzem imprez
grupa rówieśnicza	**wykonawca zadania**	**termin wykonania**
Analiza sytuacji wychowawczej zespołów klasowych	pedagog, wychowawca	I i II półrocze

Utrwalanie i egzekwowanie zasad klasowych	wychowawca	cały rok
Zajęcia integrujące zespół klasowy	pedagodzy, wychowawca, ppp	I półrocze
Zajęcia profilaktyczne	pedagodzy, wychowawcy, ppp	cały rok
Zajęcia prowadzone metodą P. Dennisona	agnieszka kowalik	cały rok
Konkursy	nauczyciele	zgodnie z harmonogramem
Badania socjometryczne	pedagodzy	I półrocze
Udział w spektaklach teatralnych i sensach filmowych o treści profilaktycznej	wychowawcy	zgodnie z kalendarzem imprez
Praca z grupą metodą „Wspólnej sprawy” i metodą „Bez obwiniania”	pedagodzy	w przypadkach mobbingu
Stosowanie szkolnych procedur	pedagodzy, wychowawcy	w przypadkach zachowań określonych w procedurach
szkoła	**wykonawca zadania**	**termin wykonania**
Utrwalanie systemu norm i konsekwencji	dyrektor, nauczyciele	cały rok
Rozpoznawanie i zaspokajanie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów	wskazani w rozporządzeniu o pomocy pp	wrzesień
Organizowanie szkoleń dla nauczycieli zgodnie z diagnozą potrzeb	dyrektor, lider WDN	zgodnie z harmonogramem
Budowanie przyjaznej atmosfery szkolnej	rada pedagogiczna	cały rok
lokalna społeczność	**wykonawca zadania**	**termin wykonania**
Włączanie szkoły w realizację miejskich i ogólnopolskich programów profilaktycznych	dyrektor, pedagodzy, nauczyciele	zgodnie z harmonogramem
Korzystanie ze wsparcia w obszarze wychowania i profilaktyki prowadzonego przez instytucje i organizacje pozarządowe	dyrektor, pedagodzy, wychowawcy, nauczyciele	w zależności od oferty
szerokie społeczeństwo	**wykonawca zadania**	**termin wykonania**
Udział w konkursach i akcjach na rzecz konstruktywnego zmieniania norm społecznych	dyrektor, pedagodzy, nauczyciele	zgodnie z ofertą i harmonogramem

Źródła informacji wykorzystane w procesie diagnozy:

- Uczniowie
- Rodzice
- Pedagog
- Wychowawcy klas i pozostali nauczyciele
- Wychowawcy świetlicy, bibliotekarz
- Logopeda
- Personel pomocniczy
- Pracownicy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej
- Policja, Straż Miejska, kuratorzy sądowi, pracownicy socjalni, pracownicy świetlic środowiskowych
- Zapisy z monitoringu szkolnego
- Wnioski z ewaluacji wewnętrznej
- Dokumenty szkolne
- Indywidualne dokumenty uczniów
- Wytwory uczniów

Stosowane metody i narzędzia diagnozy:

- Ankiety
- Techniki socjometryczne
- Obserwacja
- Indywidualna rozmowa kierowana
- Dyskusja kierowana
- Rysunek tematyczny, wypowiedzi pisemne uczniów
- Skrzynka pytań i problemów

TREŚCI SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI SKIEROWANE DO RODZICÓW I NAUCZYCIELI

ZADANIE	KRYTERIA SUKCESU (CELE) SKIEROWANE DO RODZICÓW UCZNIÓW	KRYTERIA SUKCESU (CELE) SKIEROWANE DO NAUCZYCIELI
Rozpoznawanie i zaspokajanie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów. Profesjonalne i systemowe udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej:	Rodzice aktywnie współpracują z nauczycielami w zakresie udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, korzystają z form pomocy skierowanych do rodziców:	Nauczyciele rozpoznają i zaspokajają specjalne potrzeby edukacyjne uczniów:
Objecie terapią pedagogiczną uczniów ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu	rodzice są dokładnie poinformowani o wynikach wstępnej diagnozy psychologiczno-pedagogicznej (przeprowadzonej przez nauczyciela) przyczyn trudności dziecka w czytaniu i pisaniu, - podejmują we współpracy i pod kierunkiem nauczyciela pomoc dziecku w nauce domowej, - kontrolują i dbają o regularne uczestnictwo dziecka w zajęciach dodatkowych, - znają cel ewentualnej wizyty w PPP i podejmują działania w celu dokładnej diagnozy psychologiczno-pedagogicznej dziecka (wizyta w PPP), - znają i rozumieją treść opinii psychologiczno-pedagogicznej,	- nauczyciele dokonują wstępnej diagnozy trudności dziecka w nauce czytania i pisania poprzedzonej wywiadem z rodzicem na temat rozwoju dziecka, stanu zdrowia (wzroku, słuchu), - ściśle współpracują z innymi nauczycielami uczącymi dziecko, - kierują dziecko za zgodą rodziców do PPP, - inicjują pomoc psychologiczno-pedagogiczną - wychowawcy monitorują udzielanie pomocy pp dbają o właściwy rozwój emocjonalny dziecka, zapewniają mu poczucie sukcesu,
Objęcie zajęciami rewalidacyjnymi uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego	- znają cel wizyty w PPP i podejmują działania w celu dokładnej diagnozy medycznej oraz psychologiczno-pedagogicznej dziecka, - znają i rozumieją treść orzeczenia, - aktywnie współpracują z dzieckiem i nauczycielami w realizacji IPET	- nauczyciele dokonują wstępnej diagnozy trudności dziecka w nauce lub trudności wychowawczych poprzedzonych wywiadem z rodzicem na temat rozwoju dziecka, stanu zdrowia sytuacji rodzinne, - kierują dziecko za zgodą rodziców do PPP, - opracowują i dążą do wspólnej realizacji IPET – wychowawcy dbają o właściwy rozwój emocjonalny dziecka, zapewniają mu poczucie sukcesu,

Objęcie terapią logopedyczną uczniów z wadami wymowy i zaburzeniami w rozwoju mowy	- rodzice znają przyczynę i rodzaj zaburzeń dziecka, - mają możliwość uczestniczyć lub obserwować zajęcia logopedyczne w szkole, - podejmują skuteczną współpracę z logopedą w zakresie korygowania wad wymowy u dziecka, - kontrolują i dbają o regularne uczestnictwo dziecka w zajęciach logopedycznych , aktywnie współpracują z dzieckiem i terapeutą	- nauczyciele dbają o własną kulturę słowa, są przykładem odpowiedzialności i wrażliwości na piękno mowy ojczystej, - realizują od początku pracy z dzieckiem ćwiczenia usprawniające aparat mowy i słuchu, (w tym celu obserwują zajęcia prowadzone przez logopedę), - podejmują działania w kierunku wczesnej diagnozy zaburzeń mowy dziecka, - dbają o właściwy rozwój emocjonalny dziecka i jakość jego kontaktów z rówieśnikami,
Objęcie uczniów z trudnościami w nauce wynikającymi z deficytów rozwojowych, zaległości w nauce zajęciami wyrównawczymi, korekcyjno-kompensacyjnymi lub inną formą pomocy w nauce	- rodzice mają świadomość trudności dziecka w nauce i znają wyniki wstępnej diagnozy trudności dziecka - podejmują współpracę z instytucjami specjalistycznymi wspierającymi szkołę w zakresie pomocy dziecku i rodzinie,	- nauczyciele dokonują wstępnej diagnozy trudności dziecka w nauce, - podejmują współpracę z instytucjami wspierającymi szkołę w zakresie pomocy dziecku i rodzinie, - doskonalą swoją wiedzę i umiejętności także interpersonalne w zakresie motywowania dziecka do nauki, wyrównywania braków i kompensowania deficytów, - wspierają ucznia, zauważają postępy, umożliwiają osiągniecie sukcesu, w sposób taktowny wobec ucznia i klasy formułują uwagi,
Uczniowie z wadami postawy uczestniczą w zajęciach gimnastyki korekcyjnej	-rodzice są edukowani na temat zasad higieny pracy i zabawy dziecka, które zapobiegają wadom postawy, - podejmują działania na wniosek nauczyciela w celu dokładnej diagnozy lekarskiej postawy dziecka, - cyklicznie uczestniczą w zajęciach gimnastyki korekcyjnej, - otrzymują zestawy ćwiczeń do pracy dziecka w domu, - współpracują z nauczycielem – kontrolują obecność i dbają o regularne uczestnictwo dziecka w zajęciach,	- nauczyciele są przykładem dbałości o estetykę własnej postawy ciała, wyglądu, przestrzegają zasad higieny pracy, - prowadzą ćwiczenia śródlekcyjne i zwracają uwagę na zachowywanie prawidłowej postawy przez uczniów podczas lekcji i przerw, - obserwują zajęcia gimnastyki korekcyjnej w celu wprowadzenia elementów podczas ćwiczeń śródlekcyjnych, - wychowawcy kontrolują i dbają o regularne uczestnictwo dzieci w zajęciach gimnastyki korekcyjnej,

		- edukują rodziców na temat zasad higienicznego trybu życia/,
Uczniowie uczestniczą w zajęciach wynikających z udziału w projektach oraz w zajęciach wynikających z art.42 KN	- rodzice znają i akceptują ofertę szkoły w zakresie zajęć pozalekcyjnych, jest ona dostosowana do potrzeb uczniów	- nauczyciele rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie organizacji zajęć pozalekcyjnych -nauczyciele realizują zajęcia pozalekcyjne zgodnie z zainteresowaniami uczniów
Objęcie indywidualną opieką pedagoga szkolnego uczniów łamiących normy życia szkolnego	- rodzice są poinformowani o trudnościach dziecka w zachowaniu, - wspólnie z pedagogiem lub wychowawcą ustalają zasady postępowania wobec dziecka (także nagrody i konsekwencje), - są edukowani na temat najważniejszych umiejętności wychowawczych, zagrożeń wynikających z uzależnień i braku właściwej opieki nad dzieckiem	- nauczyciele zawsze prezentują postawę szacunku dla drugiego człowieka – jego niepowtarzalności i wartości - nauczyciele reagują na każdy przejaw agresji ucznia i używania przemocy – stosownie do obowiązujących w szkole procedur i zgodnie z wiedzą pedagogiczną i psychologiczną, - podejmują współpracę z pedagogiem szkolnym, - edukują rodziców na temat najważniejszych umiejętności wychowawczych,
Objęcie działaniami profilaktyczno-wychowawczymi zespołów klasowych	- są współautorami lub znają i akceptują działania profilaktyczne podejmowane w klasie przez wychowawcę, pedagoga, policję, Straż Miejską lub pracowników PPP, - cyklicznie uczestniczą w warsztatach i szkoleniach,	- nauczyciele rozpoznają sytuację wychowawczą i potrzeby w zakresie edukacji profilaktycznej klasy, strukturę i role w jakich najczęściej występują uczniowie, - sytuację w klasie omawiają z nauczycielami
Prowadzenie zaplanowanych, systematycznych, adekwatnych do specyfiki środowiska szkolnego działań profilaktycznych (poprzedzonych diagnozą, systematycznie ewaluowanych)	- rodzice znają założenia, treść i akceptują Szkolny Program Profilaktyki oraz aktualny harmonogram działań profilaktycznych, - są informowani o wynikach przeprowadzonej diagnozy i ewaluacji, - są edukowani na temat czynników chroniących dzieci przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.	uczącymi, pedagogiem szkolnym i rodzicami, - działania profilaktyczne mają charakter stały, wynikają z harmonogramu działań profilaktycznych lub aktualnych potrzeb zespołu -- nauczyciele mają potrzebną wiedzę i umiejętności dotyczące specyfiki pracy profilaktycznej w szkole podstawowej, - znają środowisko pozaszkolne uczniów, - działania profilaktyczne nauczycieli skierowane są do ucznia, zespołu klasowego i mają wymiar ogólnie szkolny.

Harmonogram działań profilaktycznych

Szkolny Program Profilaktyki realizują **wszyscy** nauczyciele, na **wszystkich** zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych

Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz specyfiki środowiska szkolnego. Ma charakter otwarty, może być poddawany modyfikacjom, unowocześnieniom i dostosowywany do zmieniającej się sytuacji szkolnej.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu stylowi życia, a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój zaburzają zdrowy styl życia.

Profilaktyka w naszej szkole rozumiana jest jako proces wspierania zdrowia i poczucia własnej wartości oraz przeciwdziałania czynnikom destrukcyjnym. Edukacja z zakresu profilaktyki zdrowotnej realizowana jest w trzech wymiarach: zdrowia fizycznego (dotyczącego dbałości o własne ciało, unikanie chorób i uzależnień), zdrowia psychicznego (dotyczącego świadomych i samodzielnych wyborów służących zdrowiu) oraz zdrowia społecznego (dotyczącego relacji z otoczeniem). Program i harmonogram obejmuje działania profilaktyczne we wszystkich aspektach zdrowia. Ponadto profilaktyka rozumiana jako chronienie dziecka przed różnymi zagrożeniami realizowana jest na wszystkich przedmiotach szkolnych, na zajęciach dodatkowych i w ramach działań pedagoga szkolnego (co zostało ujęte w planie pracy). Nasze działania skierowane są do całej społeczności szkolnej: uczniów, rodziców, nauczyciel i pozostałych pracowników szkoły.

Szkolny Program Profilaktyki jest ściśle związany z Programem Wychowawczym i innymi programami o charakterze profilaktyczno wychowawczym realizowanymi w szkole.

Szkolny Program Profilaktyki wynika z przeprowadzonej analizy sytuacji wychowawczej, szkolnej i rodzinnej naszych uczniów oraz postawionej diagnozy stanu potrzeb i zagrożeń dla zdrowego rozwoju wychowanków.

Wśród czynników ryzyka występujących w naszej szkole, które zadecydowały o rodzaju podjętych działań profilaktycznych wyróżniliśmy:

- Brak jasnych i czytelnych norm, wartości i autorytetów wyniesionych ze środowiska rodzinnego.
- Destrukcyjny wpływ rówieśników zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
- Zaburzenia emocjonalne, deficyty rozwojowe, które są przyczyną trudności w nauce i powodują brak zainteresowania nauką.

Do najważniejszych czynników chroniących dzieci przed podejmowaniem zachowań ryzykownych należą:

- Wzmacnianie więzi łączących dziecko z jego rodziną i środowiskiem szkolnym.
- Zainteresowanie nauką szkolną, stwarzanie okazji do osiągnięcia sukcesu dla każdego dziecka.
- Uwewnętrznianie norm, wartości uwzględnionych w Programie Wychowawczym.

Celem programu jest:

- Pobudzanie do podejmowania konstruktywnych, osobistych postanowień o charakterze profilaktycznym.
- Dostarczanie wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych.
- Rozwijanie poczucia własnej wartości, zachęcanie do pracy nad sobą.
- Nauka odmawiania w sytuacji zagrażającej presji rówieśników.
- Rozpoznawanie i unikanie sytuacji, które stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia.

TREŚCI MAJĄ CHARAKTER HASŁOWY, WYCHOWAWCA MOŻE JE DOSTOSOWYWAĆ DO POZIOMU I SPECYFIKI KLASY

MIESIĄC	TREŚCI (KLASY IV,V,VI)	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
wrzesień	Zasady bezpiecznego zachowania Jak i kiedy się uczyć? Zasady higieny w nauce szkolnej. Zasady zachowania w klasie (IV) Jesteśmy klasą (V,VI)	pierwsze zajęcia organizacyjne na wszystkich przedmiotach zajęcia z wychowawcą zajęcia integrujące	wszyscy nauczyciele wychowawcy, pedagodzy
październik	„Być bezpiecznym” – kto i gdzie udziela pomocy w szkole i poza szkołą (IV) Prawo wobec niedozwolonych zachowań dzieci i młodzieży (V) Konsekwencje wobec zachowań naruszających prawo (VI)	zajęcia z wychowawcą apel zajęcia z policjantem z dzielnicowego komisariatu	wychowawcy pedagodzy policjant
listopad	„Czy potrafię stanąć w obronie słabszych i pokrzywdzonych” – skuteczne i bezpieczne formy pomocy innym (IV) Zachowania agresywne i przemoc – jak sobie z nimi radzić, jak się przed nimi bronić? (V) Jak pomagać ofierze i sprawcy przemocy? (VI)	zajęcia z wychowawcą zajęcia wychowawczo - profilaktyczne	wychowawcy pedagodzy
grudzień	Moja rodzina i ja Pierwsza pomoc przedmedyczna	konkurs fotograficzny konkurs literacki zajęcia z wychowawcą	wychowawcy wychowawcy świetlicy ratownik medyczny nauczyciele języka polskiego i w-f
styczeń	Klasa i grupa czyli wspólnota i ja	zajęcia z wychowawcą zajęcia wychowawczo – profilaktyczne lub apel	wychowawcy pedagodzy
luty	Ja i fair play – zasady uczciwej rywalizacji (IV) Ja wobec porażki – jak przegrywać? (V) Moje sukcesy i porażki – czy ode mnie zależą? (VI)	zajęcia wychowania fizycznego zajęcia z wychowawcą zajęcia z wychowawcą apel	nauczyciele w-f wychowawcy wychowawcy pedagodzy
marzec	Rozwiązywanie konfliktów bez używania przemocy	zajęcia z wychowawcą	wychowawcy

		zajęcia profilaktyczno – wychowawcze	pedagodzy
kwiecień	„W zdrowym ciele, zdrowy duch” – jak kształtować prozdrowotny styl życia? (IV) Wiem co jem. (z uwzględnieniem substancji niebezpiecznych dla zdrowia i życia) (V) Substancje niebezpieczne, a zdrowie (VI) (alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze, napoje energetyczne)	spotkanie z pielęgniarką szkolną zajęcia przyrody zajęcia z wychowawcą zajęcia profilaktyczne lub apel	pielęgniarka nauczyciele przyrody wychowawcy pedagodzy
maj	Reklama – prawda, czy fałsz ? (IV) Sztuka wyboru - czy potrafię dobrze wybierać ? (V) Asertywność – czyli jak odmawiać? (VI)	zajęcia z wychowawcą apel	wychowawcy pedagodzy
czerwiec	„Jak cię widzą, tak cię piszą” – schludny i estetyczny wygląd ma wpływ na to jak jesteśmy postrzegani przez otoczenie (IV) „Mój styl” (V) Jak dobrze wyglądać i jak dobrze się zachowywać? (VI)	zajęcia z wychowawcą konkurs plastyczny „zaprojektuj strój stosowny do okoliczności” zajęcia profilaktyczno - wychowawcze	wychowawcy nauczyciel plastyki pedagodzy

MIESIĄC	TREŚCI (KLASY III, II, I)	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
wrzesień	Zasady bezpiecznego zachowania Jak i kiedy się uczyć? Zasady higieny w nauce szkolnej Zasady zachowania w klasie	pierwsze zajęcia organizacyjne na wszystkich przedmiotach zajęcia z wychowawcą	wszyscy nauczyciele wychowawcy
październik	„Być bezpiecznym” – kto i gdzie udziela pomocy w szkole i poza szkołą	zajęcia z wychowawcą apel	wychowawcy pedagodzy
listopad	„Klasowe pogotowie pomocy” – na czym polega bezpieczne pomaganie?	zajęcia z wychowawcą zajęcia wychowawczo - profilaktyczne	wychowawcy pedagodzy
grudzień	Moja rodzina i ja	zajęcia z wychowawcą	wychowawcy
styczeń	Ja i moja klasa, czy przestrzegam ustalonych zasad zachowania w klasie?	zajęcia z wychowawcą zajęcia wychowawczo – profilaktyczne lub apel	wychowawcy pedagodzy
luty	Zasady uczciwej rywalizacji w zabawie i w nauce	zajęcia z wychowawcą	wychowawcy
marzec	„Nie biję, nie obrażam, nie dokuczam – jak powstrzymać się od zachowań agresywnych?	zajęcia z wychowawcą zajęcia profilaktyczno – wychowawcze	wychowawcy pedagodzy

kwiecień	„W zdrowym ciele, zdrowy duch” – jak być zdrowym?	spotkanie z pielęgniarką szkolną zajęcia profilaktyczne lub apel	pielęgniarka wychowawcy pedagodzy
maj	Internet dla dzieci – prezentacja stron edukacyjnych	zajęcia z nauczycielem informatyki	nauczyciele informatyki
czerwiec	Zasady estetycznego wyglądu – czyli jak wyglądać, aby podobać się sobie i innym?	Zajęcia z wychowawcą	Wychowawcy

Aneks do harmonogramu działań profilaktycznych

w związku z realizacją programu edukacyjnego **„Upowszechnianie zasad prawidłowego żywienia wśród dzieci i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Częstochowa”**

Cele programu:

- zapoznanie z zasadami prawidłowego żywienia
- uświadomienie wad i zalet diet odchudzających
- kształtowanie kulturalnego, estetycznego spożywania posiłków, promowanie nawyku „CZYSTYCH RĄK ”
- wdrożenie zasady odpowiedzialności za własne zdrowie i świadomy wybór stylu życia
- uświadomienie potrzeby aktywności fizycznej i jej wpływu na zdrowie
- wyrabianie prawidłowych zachowań konsumenckich
- zapoznanie z problemami nadwagi, otyłości i cukrzycy.

MIESIĄC	TREŚCI	sposób realizacji	ODPOWIEDZIALNI
Wrzesień	Zdrowo, smacznie i codziennie – czyli pierwsze i drugie śniadanie!	pogadanka na temat znaczenia odżywczego pierwszego i drugiego śniadania	wychowawcy
Październik	,,Savoir – vivre w stołówce szkolnej”	zajęcia wychowawcze w świetlicy	S. Majda, A. Lampa
Listopad	,, Za dużo, za mało i w sam raz – prawidłowa waga ciała”	lekcje techniki	M. Stochel
Grudzień	Estetyka i kultura spożywania posiłków	przygotowanie klasowej wigilii. konkurs fotograficzny na najciekawsze udekorowanie wigilijnego klasowego stołu	wychowawcy
Styczeń	,,Myj ręce – będziesz zdrowy!”	konkurs plastyczny promujący nawyk czystych rąk	A. Lampa - kl. IV-VI D. Nowak - kl. I - III
Luty	,,Zimowa dieta”	przygotowanie przez wychowanków świetlicy szkolnej przykładowych dziennych jadłospisów - prezentacja na tablicy. przygotowanie i zaprezentowanie jednego posiłku na spotkaniu uczniów klas młodszych i starszych	I.Krawczyk szkolna kucharka
Marzec	Ja też jestem konsumentem	apel poświęcony prawidłowym zachowaniom konsumenckim	J. Biczak
Kwiecień	Treści uwzględnione w powyższym harmonogramie działań profilaktycznych		
Maj	,,Zielono mi”	happening uświadamiający uczniom walory zdrowotne warzyw i owoców	J. Biczak, A. Tyras
czerwiec	Aktywnie i zdrowo w rodzinie	piknik rodzinny, rozgrywki sportowe między rodzinami uczniów	J. Paciorkowska

Załączniki:

- listy do rodziców
- obowiązujące procedury